

Smuglingar- og svartabørsmálið:

Trumfurin hjá ákæranum: millumrokning fyrri »kollí«

Nakrar millumrokningar eru trumfurin hjá ákæruvaldinum móti teimum trimum fólkunum, sum eru ákærð fyrri at hava smuglað og selt svart.

Millumrokningarnar fekk annar av teimum ákærdum monnum úr Danmark frá hinum. Tær eru fyrri hoyggi og hálm og so eitt størri ella minni tal av »kollí« . Og tað er júst hetta orðið — »kollí« —, sum ákæruvaldið hefti seg við. Og tað fekk illgruna sín prögvaðan, tá maðurin, sum sendi millumrokningarnar, undir avhoyring upplýsti, at »kollí« merkir brennivinsflaska.

Millumrokningarnar fann politiið við húsarannsókn heima hjá manninum, sum fekk hoyggi, hálm og »kollí« sendandi i kontainernum frá tí í Danmark. Seinasta kontainerin fekk hann um hálfan juli í ár. Tá hann hevði fyllt upp í ein vørvogn úr honum og skuldi koyra til hús, tók politiið hann. Í hoynum fann politiið 222 fløskur av akavittum og triggjar kassar av sterkum øli. Maðurin og kona hansara vórðu handtikin og triðja maðurin tók politiið beint, sum hann kom úr Danmark.

Hetta var byrjanin til eitt umfangandi kanningararbeiði, sum endaði við einum ákæruvaldi í fimm punktum. Føroya rættur byrjaði viðgerðina av málinum mikudagin og rættarfundurin helt fram hósdagin. Hann vardi í útvið 10 tímar. Dómurin verður sagdur komandi hósdag.

Ákærin krevur treytaleysa fongsulsrevsing, 8 mánaðar til tann, sum innflutti brennivinið, og nakað linari revsing til hini bæði. Somuleiðis krevur hann, at ógildin tollur, virðið av seldum rúsdrekka og ólóglegur vinn-ingur verður gildið og, at hald verður lagt á vørvognin og tað rúsdrekka, sum bleiv funnið heima hjá hjúnunum umframt tað, sum var í seinasta kontainernum. Frá Gjaldstovuni er komið krav um tollbót, 305.655 kr. til hvønn av teimum ákærdum.

Verjarnir hjá monnum krevja lína revsing. Verjin hjá kvinnuni krevur hana frikenda.

Stór tøl

Tað eru fleiri stór tøl í hesum máli enn kravið frá Gjaldstovuni uppá yvir 900.000 kr. í bót.

Hjúnini eru ákærð fyrri i tíðarskeiðinum februar 1977 — juni 1981 at hava innflutt 291 kassar av øli, 784 litrar av vini og 211 fløskur av brennivini. Hetta keyptu tey í navninum hjá móður mansins. Av hesum seldu tey umleið helvtina, ella 105 fløskur av sterkum fyrri 400 kr. hvørja, 145 kassar av øli fyrri 400 kr. og 390 fløskur av vini fyrri 200 kr. Henda sola gav teimum, sambært ákæruninum, ein vinning uppá uml. 138.000 kr. Ákærdi segdu, at onki var selt. Alt varð bílagt til egna nýtslu.

Tann yngri maðurin er ákærdur fyrri veturin 1978/79 at hava selt svart og fingið ein vinning uppá 1150 kr. burtur úr tí. Og øll trý eru ákærð fyrri at hava sloppið sær undan at gildið toll, 79.818 kr., av 803 fløskum av akavittum, sum komu til landið saman við hoyggi og hálm frá 12. februar 1980 til 6. juli 1981. Og tollurin fyrri lugin i kontainernum, sum kom tann 14. juli í

ár, er roknaður til 22.067 kr.

Tey eru eisini ákærð fyrri at hava selt og ætlað at selt alt hetta smuglaraðsðið, partvist til hýruvognskoyrarar at selja víðari, partvist til einstaklingar. Nettovinningurin: uml. 250.000 kr., sigur ákæruvaldið.

Kvinnan noktar seg seka i øllum ákærunum. Menninir jatta seg seka i smuglingini av teimum 222 fløskum. Hinvegin siga teir talið 803 at vera ov høgt sett. Annar teirra segði i rættinum mikudagin, at tað veruliga talið er meira enn helvtina minni. Tann yngri, sum er fluttur aftur til Danmarkar at búgva, jattar at hava selt nakrar fløskur, hann hevði við sær úr Danmark. Hin noktar seg sekan i ákærunum um rúsdrekka-sølu.

Ákærin hevði ein lista við 27 vitnum. 12 blivu avhoyrd. Fleiri segdu seg hava keypt frá teimum báðum ákærdum. Hini vistu ikki rættliga. Tá ákærin visti teimum á, at tey í 1979 greiddu politinum frá, at tey høvdu keypt frá tí eldra manninum — tey blivu tá avhoyrd i samband við eitt sakarmál av sama slag — segdu tey seg litið ella onki minnst um hetta.

Vitnini fingi at vita, at hóast tey jattaðu at hava keypt svart, blivu tey ikki ákærð fyrri brot á rúsdrekka-lógina.

— Hann hevur snýtt megi!

Teir báðir ákærdi menninir kennast frá tí, báðir koyrdu hýruvogn. Tá tann yngri, sum er dani, flutti heim aftur i november 1979, bað hin hann keypa sær hoyggi og hálm i Danmark. Hann sendi honum pengar og i februar 1980 kom fyrsti kontainerin. I honum vóru eisini »kollí«. Síðani eru komnir

einir hálvthundrað kontainerar. Tað kom ikki greitt fram undir avhoyringunum, hvør av teimum báðum fekk hugskotið at senda brennivin við hoynum. Danin fekk so hvørt sendandi pengar at keypa upp i kontainerarnar og ætlanin var, at teir báðir skuldu býta vinningin av søluni av hoynum. I summari-tíðini i fjór blivu teir samdr um, at danin skuldi siga arbeiðið sitt á eini verksmíðju frá sær, og fæst við innkeypinu burturav. Hin skuldi so gjalda føstu útreiðslur hansara. Hóast hetta samstarvið hevði vart hált-annað ár, tá politiið steðgaði tí, høvdu teir ongantið avroknað. Tað hevur tó ívaleyrt verið til-trongt, ti tann eldri segði i rættinum, at hin hevði snýtt seg fyrri einar 50.000 kr. Tað er hent á tann hátt, at hann i veruleik-anum sendi færri »kollí« enn hann fekk pengar fyrri og setti á millumrokningarnar. Orsøkin til, at kvinnan eisini er ákærd, er tann, at hon royndi at stinga á seg ymisk pappir undir húsarannsóknini. Tað var eisini hon, sum sendi dananum pengarnar at keypa fyrri, og hon loysti kontainerarnar út. Ákærin helt, at hon mátti hava lagt til merkis, at hon sendi munandi fleiri pengar enn hoyggið kostaði. Hon hevur eisini sæð onkra av hesum ólukkumillumrokningunum. Sjálv segði hon i rættinum, at hon ikki hevur heft seg við ella hugsað gjølligari um nakað av hesum. Hon segði, at hon ongan illgruna hevði um, at maðurin seldi svart. Hon hevur ongantið sæð brennivin farið úr

húsinum ella lagt til merkis, at tað hevur verið goymt i hús-inum. Hon segði tó, at bilhúsið, har goymslan, sambært ákæranum, var, var stongt, tá maðurin var burturi. Hon hevði ongan lykil.

Vildi tekkjast politinum

Tann ákærði danin, sum hevur buð hjá hjúnunum og eina tíð koyrði hýruvognin fyrri tey, vildi svara spurningum á rættarfund-inum. Tað var óvantað, tá hann eftir tvær avhoyringar á politistøðini knappliga noktaði at siga meira um málið. Hann vildi helst av øllum gloyma tað.

Men hann gav rættinum eina aðra frágreiðing enn ta, politiið fekk. Á politistøðini segði hann seg hava selt 40 fløskur fyrri 450 kr. hvørja. 30 av teimum fekk hann frá hinum ákærdum. Hann koyrði eisini brennivin fyrri hann til aðrar hýruvognskoyrarar i

býnum. Men i rættinum hósdagin tók hann hesa frágreiðing sína aftur. Hann gav hana bert fyrri at tekkjast politinum, segði hann. Politisturin, sum avhoyrði hann, bleiv spurður, um hann hevði lagt trýst á ákærda. Tað hevði hann ikki.

Tað smuglaða brennivinið varð keypt i einum handli i Randers fyrri vanligan pris, 86 kr. fløskan. Tað vil siga, at avgjöld-ini til ríkisskassan eru góldin. Hetta fekk tann eina verjan at mótmæla, at tollurin skuldi rok-nast av teimum 86 kr.

Eftir tann drúgva rættarfund-in blivu tey trý ákærdu latin leys. Tey hava selt 153 dagar. Og hósdagin fáa tey at vita dómin.

I 1979 fekk ein maður fyra mánaða fongsul fyrri at hava selt svart fyrri 350.000 kr. og havt ein vinning uppá 240.000 kr. I hesum feinum er talan um ein vinning uppá næstan 390.000 kr.

Royndu tvær ferðir at seta eld á bil

Triggir unglingar gjørdur sunnunáttina tvær royndir at seta eld á ein bil á Tinghús-vegnum. Fyrru ferð lótu teir bensin renna inn undir bilin og settu síðani eld á. Seinnu ferð, umleið ein tíma aftaná, heltu teir bensin á baklúguna og festu i. Bilegarin sá eldin og leyp út og slokti. I hvorgum fari kom eldur i sjálvan bilin, ein Mazda 929. Eitt vitni hevur greitt politinum frá hendingini.

Ein 17 ára gamal drongur hevur nú jattað seg sekan i royndini at seta eld á bilin. Hann er ein av teimum fimm, sum sunnudagin vóru til grundlógarfor-hoyr i Føroya rætti, skuldsettur fyrri eld-áseting og hververk. Hann fekk tá hand-tøkuna longda i trý samdøgur. Tað sama fekk ein 16 ára gamal vinmaður hansara, sum var til staðar, tá eldur skuldi setast á bilin á Tinghús-vegnum. Teir blivu báðir latnir leysir mikudagin. Politiið hevði mikudagin enn ikki tikið tann triðja, sum var við.

Ákæruvaldið kravdi mikudagin teir báðar skuldsettu fongslaðar. Ákærin segði seg óttast fyrri, at teir foru at halda fram við brots-gerðunum og forða við-ari kanning av mál-num við at ávirka vitni og tann, sum framvegis ikki var tikið.

Verjarnir mótmæltu og vistu m.a. á, at hvør-gin er revsaður fyrr og, at annar hevur jattað seg sekan.

Dómarin gekk ikki ákæranum á móti. Hann segði, at báðir eru við røttum skuld-settir fyrri roynd at seta eld á. Hann legði stør-an dent á, at báðir eru blaðungir og hann sá ongan orsök til at fongsla teir. Hann av-gjörði at leyslata báðar, men gjørdi teir varugar við, at teir seinni verða drignir fyrri rættin aftur fyrri lut teirra i ófriðinum sunnunáttina.

Tann triði, sum sunnudagin fekk hand-tøkuna longda við trimum samdøgurum, varð eisini latin leysur mikudagin. Tveir mans sita framvegis inni eftir ófriðin sunnunátt-ina.

Her, á Skálatrøðni, er mangur svartabørshandilin av-greiddur.

